

WYMAGANIA EDUKACYJNE DLA KLASY 6

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań kryterialnych na ocenę dopuszczającą.

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

Kształcenie literackie i kulturowe

SŁUCHANIE

- z uwagą słucha tekstu i wypowiedzi nauczyciela oraz kolegów;
- nazywa swoje odczucia i wrażenia;
- reaguje na proste polecenia.

CZYTANIE UTWORÓW LITERACKICH I ODBIÓR TEKSTÓW KULTURY

- czyta cicho i głośno teksty informacyjne, literackie, mity, nowele, wiersze, fragmenty powieści;
- wyszukuje informacje wyrażone wprost;
- selekcjonuje informacje;
- wskazuje bohaterów, elementy świata przedstawionego, tematykę i problematykę;
- wie, co to jest mit, nowela, fabuła, motyw wędrowny, literatura fantasy, science fiction, przypowieść, hymn;
- rozpoznaje narrację pierwszoosobową;
- wskazuje punkt kulminacyjny;
- rozpoznaje elementy rytmizujące (wers, rym, strofa, refren);
- rozpoznaje proste środki stylistyczne (przenośnia, epitet, porównanie);
- wie, czym różni się fakt od opinii;
- zna podstawowe zasady bezpiecznego korzystania z internetu;
- wskazuje zagrożenia i korzyści wynikające z gier komputerowych;
- wie, co to jest słownictwo wartościujące, tematyka i problematyka utworu;
- zna znaczenie emotikonów;
- wie, kim jest Herakles, Sfinks, J.R.R. Tolkien, S. Lem, B. Prus;
- wie, co to jest hasło encyklopedyczne, artykuł biograficzny;
- rozpoznaje cechy mitu, baśni, noweli, literatury fantasy i science fiction.

Tworzenie wypowiedzi (mówienie i pisanie)

- redaguje notatkę, krótki tekst informacyjny, zasady (np. Kodeksu mądrego internauty);

- redaguje krótkie opowiadanie, opis (postać, robot, obraz), wywiad, sprawozdanie, podziękowanie;
- układa plan wydarzeń / działań;
- wyraża własne zdanie, podejmuje próbę udziału w dyskusji;
- tworzy krótką wypowiedź na temat swoich uczuć, wartości, miłości;
- wygłasza z pamięci wiersz ze zrozumieniem i odpowiednią intonacją;
- współpracuje w grupie, wykonuje proste prezentacje / komiksy / mapy myśli.

Kształcenie językowe (gramatyka, ortografia, interpunkcja)

- korzysta ze słownika ortograficznego, języka polskiego, synonimów, frazeologicznego;
- rozpoznaje rzeczownik, czasownik, partykułę, liczebnik, zaimek, wykrzyknik;
- odmienia rzeczowniki przez przypadki;
- odmienia czasowniki przez osoby, liczby, rodzaje, tryby i czasy;
- rozpoznaje stronę czynną i bierną czasownika;
- wie, co to jest temat i końcówka fleksyjna, oboczności;
- rozróżnia liczebniki główne, porządkowe, zbiorowe, ułamkowe;
- zna podział zaimków;
- zna zasady pisowni nazw planet, gwiazd, konstelacji oraz przymiotników złożonych;
- używa znaków interpunkcyjnych w zdaniu;
- wie, kiedy użyć wykrzyknika.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą oraz:

Kształcenie literackie i kulturowe

- wyjaśnia przenośne znaczenie wyrażen;
- popiera wypowiedź cytatami;
- wie, czym różnią się źródła dokumentalne i niedokumentalne, pośrednie i bezpośrednie;
- wie, jak ocenić wiarygodność źródła;
- zna pojęcia: teza, argument, kontrargument;
- nazywa uczucia i reakcje bohaterów;
- wskazuje wartości w utworze;
- rozpoznaje przenośnię, środki stylistyczne;
- charakteryzuje bohatera;
- opowiada o wydarzeniach z zachowaniem chronologii;
- wymienia cechy mitu, baśni, noweli, literatury fantasy i science fiction;

- rozpoznaje narrację i punkt kulminacyjny;
- określa tematykę i problematykę;
- wskazuje motywy wędrowne;
- wyjaśnia znaczenie emotikonów;
- zna podstawowe informacje o autorach (Tolkien, Lem, Prus, Różewicz);
- korzysta z przypisów i słowników specjalistycznych.

Tworzenie wypowiedzi

- redaguje zasady z uzasadnieniem;
- planuje pracę (układa plan);
- redaguje opowiadanie, opis, wywiad, sprawozdanie, podziękowanie zawierające niezbędne elementy;
- układa argumenty na poparcie zdania;
- bierze udział w dyskusji;
- tworzy dialog;
- przedstawia własne rozumienie utworu;
- wygłasza wiersz z odpowiednią intonacją;
- wykonuje prezentację multimedialną / komiks / mapę myśli.

Kształcenie językowe

- w większości poprawnie odmienia rzeczowniki i czasowniki;
- rozpoznaje formy przypadków, liczby, rodzaju;
- wyjaśnia funkcję partykuły, czasownika, liczebnika, zaimka, wykrzyknika;
- przekształca konstrukcje strony czynnej na bierną i odwrotnie;
- rozróżnia czasowniki przechodnie i nieprzechodnie;
- poprawnie zapisuje nazwy astronomiczne i przymiotniki złożone;
- stosuje zasady spójności tekstu;
- używa synonimów i frazeologizmów.

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dostateczną oraz:

Kształcenie literackie i kulturowe

- wskazuje i wyjaśnia cechy tekstu informacyjnego;
- przekształca zdania z opiniami na obiektywne;
- formułuje argumenty i kontrargumenty;
- wyjaśnia opinię o bohaterze, motywy postępowania;
- ustala kolejność i zależność zdarzeń;

- wyraża sąd o postaciach;
- czyta z odpowiednią intonacją i akcentowaniem;
- wyjaśnia przenośnie i cytaty;
- omawia elementy świata przedstawionego, cechy bohaterów, cechy gatunkowe (mit, nowela, fantasy, science fiction, przypowieść, hymn);
- wskazuje podobieństwa i różnice między utworami / postaciami;
- omawia budowę napięcia;
- wykorzystuje konteksty (biograficzny, historyczny);
- ocenia postawy bohaterów i wartości;
- wnioskuje na podstawie tekstu.

Tworzenie wypowiedzi

- redaguje zasady / kodeks w jednolitej konstrukcji składniowej;
- układa spójną i logiczną wypowiedź;
- redaguje dłuższy tekst informacyjny, ciekawe opowiadanie, opis, wywiad, sprawozdanie, podziękowanie;
- stosuje odpowiednią kompozycję;
- tworzy argumenty i kontrargumenty;
- uczestniczy w dyskusji, uzasadnia stanowisko;
- wykonuje prezentację / komiks / inscenizację / film;
- redaguje hasło encyklopedyczne, artykuł biograficzny.

Kształcenie językowe

- poprawnie odmienia rzeczowniki, czasowniki, liczebniki;
- wyjaśnia pojęcia temat, końcówka, oboczności;
- wyjaśnia funkcję partykuły, strony czynnej i biernej, zaimka, wykrzyknika;
- przekształca konstrukcje odpowiednio do celu wypowiedzi;
- poprawnie zapisuje i używa przymiotników złożonych;
- stosuje zasady pisowni nazw astronomicznych;
- świadomie używa synonimów, frazeologizmów, znaków interpunkcyjnych.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dobrą oraz:

Kształcenie literackie i kulturowe

- omawia wady i zalety źródeł informacji, różnice między rodzajami źródeł;
- wyjaśnia, jak ocenić wiarygodność;
- szeroko omawia zagrożenia i korzyści (gry, internet, roboty);

- samodzielnie formułuje argumenty i kontrargumenty;
- omawia motywy postępowania, doświadczenia bohaterów, wartości;
- wyjaśnia tematykę i problematykę;
- charakteryzuje bohatera z przykładami;
- objaśnia znaczenia przenośne;
- omawia cechy gatunkowe i wskazuje je w tekście;
- porównuje utwory / postacie / motywy;
- omawia funkcje środków stylistycznych;
- wykorzystuje konteksty biograficzne, historyczne, kulturowe;
- ocenia decyzje i postawy, formułuje wnioski;
- prezentuje informacje o autorach w ciekawej formie.

Tworzenie wypowiedzi

- samodzielnie układa zasady / kodeks w ciekawej formie;
- redaguje ciekawe, poprawne pod względem językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym opowiadania, opisy, wywiady, sprawozdania, hasła encyklopedyczne, artykuły biograficzne;
- stosuje odpowiednią kompozycję i spójność;
- tworzy logiczną, uporządkowaną wypowiedź;
- prezentuje efekty pracy, ocenia pracę własną i kolegów;
- wzbogaca wypowiedź frazeologizmami i synonimami.

Kształcenie językowe

- stosuje poprawne formy gramatyczne;
- wyjaśnia zasady odmiany (rzeczowników, liczebników, czasowników w stronie biernej);
- świadomie używa partykuł, zaimków, wykrzykników;
- wyjaśnia wpływ nadmiernego używania zaimków na komunikację;
- poprawnie używa przymiotników złożonych we właściwym kontekście;
- wykorzystuje wiedzę o języku w wypowiedziach ustnych i pisemnych.

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

Kształcenie literackie i kulturowe

- ustala i omawia znaczenie zjawisk (skimming, bullying, stalking, trolling, grooming);
- formułuje samodzielnie ciekawe argumenty / kontrargumenty;

- proponuje własne rozwiązania problemów;
- zna zasady debaty oksfordzkiej;
- wykonuje prezentacje multimedialne, inscenizacje, filmy;
- redaguje ciekawe, bezbłędne (lub z nielicznymi błędami) opowiadania, opisy, wywiady, artykuły;
- omawia przykłady herosów, mitów, parodii, utworów science fiction spoza programu;
- wskazuje motywy mitologiczne w tekstach współczesnych;
- porównuje bohaterów z mitologicznymi pierwowzorami;
- wyjaśnia rolę autorów (Lem, Prus, Różewicz, Sapkowski) w literaturze;
- wykorzystuje informacje z różnych źródeł do pogłębionej analizy;
- odwołuje się do własnych doświadczeń i przykładów z życia;
- prezentuje postacie i konteksty w oryginalnej formie.

Tworzenie wypowiedzi

- tworzy oryginalne, ciekawe formy (opowiadania, komiksy, prezentacje, inscenizacje, plakaty) bezbłędne lub z nielicznymi błędami;
- odgrywa scenki / dialogi w ciekawy sposób;
- jest liderem pracy w grupie;
- tworzy definicje, instrukcje, porady na podstawie analizy.

Kształcenie językowe

- bezbłędnie odmienia części mowy;
- formułuje wnioski dotyczące użycia strony biernej, zaimków, wykrzykników;
- tworzy rymowanki, dyktanda, wymowanki;
- świadomie i celowo stosuje wiedzę językową w praktyce.